

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

67. ÅRGANG

26. MAI 1955

A V I N N H O L D E T :	NR.
FRA ENSOMHET TIL PINSE — POLEN — MØTE MED	20
FATIMA — OMKRING EINSTEINS DØD — BISPEVIGSEL	21
I TROMSØ — BLIKK PÅ TIDEN — UTENLANDSNYTT	
NESTE NUMMER KOMMER 9. JUNI 1955.	

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8 og 9: Stille messe. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 29. MAI: 1. PINSEDAG. Ep. Ap. gj. 2, 1—11. Ev. Joh. 14, 23—31. *Mandag:* 2. Pinsedag. Ep. Ap. gj. 10, 34 og 42—48. *Tirsdag:* I Pinse-oktaven. *Onsdag:* Imbredag, m. egen messe. *Torsdag:* I Pinse-oktaven. *Fredag:* Imbredag, m. egen messe. *Lørdag:* Imbredag, m. Pinse-messen.

SØNDAG 5. JUNI (1. s. etter Pinse) TREENIGHETSSØNDAG. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28, 18—20. *Mandag:* Norbertus, bisk., bekj. *Tirsdag* og *onsdag:* Ferieldager. *Torsdag:* Kristi Legemsfest. *Fredag* og *lørdag:* I oktaven for Kristi Legemsfest.

SØNDAG 12. JUNI: (2. s. etter Pinse) FEIRINGEN AV KRISTI LEGEMSFEST M. SAKRAMENTSPROSESJON. Ep. I. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. *Ifølge Hs. Høyerrv. biskopens fastemandat er alle dispensert fra abstinensbudet på imbredagene, unntatt på fredagen.*

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Mandag og lørdag: Kl. 9—13, ellers 9—16.
Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

Utdomsforbundets lotteri

Tandberg Sølvsuper 6, skap. mod. 4 med plateskifter og båndopptager m. mikrofon, ekstra lydband og skjøteband, alt komplett i ett skap:

Verdi kr. 2 253.50

Lodder a kr. 1.— i St. Olavs ekspedisjon. Trekning senest 1. august.

EYSTEIN FORLAG A S

Generalforsamling avholdes mandag den 20. juni kl. 18.30 på forlagets kontor i Akersveien 5, Oslo.

Styret.

VÆRELSE SØKES

Student i Oslo søker møblert værelse fra 1. juli. Henv. St. Olavs sokneprestembete, Akersveien 5, Oslo.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 1. juni: Medlemmene tar del i andakten i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet.

Søndag 5. juni: Tur til Persbråten.

Styret.

Vår ordning med

GAVEABONNEMENT

er blitt populær.
Benytt Dem av det!
Kr. 18.— for et helt år.

Hva koster en ulykkesforsikring?

Spør oss, vi hjelper Dem med alle opplysninger

Gulli & Rokk

Assurance

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Fra ensomhet til Pinse

I sitt mesterverk, «Kristi liv», har den store italienske dikter Giovanni Papini, til avslutning formet en bønn til Kristus, der han legger hele sin tids nød frem for Menneskesønnen, som etter fullført gjerning på jorden igjen er hos sin Fader i den himmelske herlighet. I den grad hadde dikteren levet seg inn i storheten hos Kristus at han ved fullendelsen av verket følte seg ett med hele menneskeheten i en fortvilet ensomhetsfølelse ved å være Mesteren foruten. Følelsen av medskyld over den måten menneskene hadde tatt imot ham som var kommet for å redde dem, griper ham med sjelekval, og han roper mot himmelen etter en Kristi gjenkomst: «Var det bare en kort gjenkomst, en eneste tilsynekomst, et eneste ord når du kom, og et ord når du atter gikk bort, et eneste tegn, et lyn fra oven, et lys i natten, en revne i himmelen, et glimt i mørket — en eneste time av din evighet, et eneste ord gjennom hele din taushet!» — Men, klar over rekkevidden av forsmåtheten ved en slik bønn, føyer han resignerende til: «Dersom du ikke kommer og vekker de sovende, er det et tegn på at vår straff ennå synes deg for kort i forhold til vårt forræderi og at du ikke vil forandre dine lovers orden . . . Og din vilje skje, nå og alltid, i himmelen og på jorden . . . Og dog vil vi vente.»

Er dette, kanskje bare en tale fra et sykt og trett hjerte, en slags sentimental og kristent sett forfeilet opplevelse og tolkning av «verdenssmerten»? En åndelig livslede? Eller er det en faktisk situasjon vi alle befinner oss i: en sjelelig ensomhetsfølelse, som vil vare ved til den altforvandlende stund da vi en gang — det er jo vårt håp — skal se sløret trukket til side og bli fullt ut seende: i den himmelske omskrivning av det vi kjenner som liv og lykke og fred?

Her, ved begrepet ensomhetsfølelse, er vi vel i nærheten av et hovedtrekk hos våre dagers mennesketype, også hos de mange som ved livssamfunnet med Gud skulle ha mer enn nok å omgås, leve på og gi seg hen til. Problemet er vel og merke ikke så meget følelsen av forlatthet: «glemt av både Gud og mennesker». Det er jo i et moderne samfunn etter hvert faktisk blitt like umulig å unnfly dets fangarmer som det alltid har vært å skjule sine tankers innerste for en altseende Gud. Det som i dag er enkeltmenneskets hovedproblem, synes derimot dette: det å kunne være alene med seg selv, — alene i den forstand at ens innerste jeg rolig og modig kan konfrontere selve eksistensens grunnmysterier. For den kristne vil det da si: å kunne gi sjelen mere ro og anledning til å pleie sitt direkte samfunn med Gud, ta seg tid og mulighet til å lytte

til åndens tale i oss. For uten bevisstheten om et høyere ansvar for det som er vår ånds ve og vel enn for det som er forgjengelig, vil vi, før vi har fått summet oss, være prisgitt en materialisme som i omfang og styrke omringer oss som en uimotståelig armé. Men det er som menneskene i dag ikke tør være alene med seg selv innfor den store stillhet. Det er som det ikke er så farlig om det ikke skjer noe i n e i en, bare det skjer noe o m k r i n g. Ja, selv en samtale mellom to eller tre eller flere trives helst med bakgrunnsmusikk. Bilder og toner må få storme på utenfra, helst vil man hente hele verden inn i sin stue gjennom non-stop radio og televisjon. Og både angsten for ensomheten og behovet for den, flukten fra støyen og behovet for den, møtes i sin karikatur når vandreren på tindens topp søker beskyttelse i gneidret fra sin medbrakte «Kurér».

Ikke til å undres over at en tidens store dikter midt i innforlivelsen med vår situasjon, føler ensomheten som den store smerte — og roper på selve Guddommens gjenkomst blant oss!

Hva svar har det kristne budskap å gi oss her? Det svar som gis av Frelseren selv da han etter fullbragt gjerning og oppstandelse, varsler sine nærmeste om at han både må dra fra dem og la dem tilbake, men likevel ikke forlater dem og ikke lar dem alene. Han selv vil igjen forene seg med Faderen i den himmelske herlighet, men han vil også forbli hos dem, om enn på et nytt vis. Han vil sende sin talsmann, sier han, den røst som utgår fra ham og Faderen: Den hellige ånd. Og denne ånd, skulle være en levende røst for dem og alle slekter. Selv Guddommens nærvær kunne i fortsatt menneskeskikkelse ikke overvinne tidens og rommets lover. Men som ren ånd kunne den nå alle, overalt og til alle tider.

I lyset av dette løfte fra Menneskesønnen er ensomheten ikke lenger den følelse som vi for en hver pris skal flykte ut av. Vi skal tvertimot søke den, for i dens rette form møter vår sjel i høyeste monn det vi så hvileløst ofte søker i verden: fred. Og det en *fred til liv*, til liv på et nytt og rikere plan.

Hvordan vet vi at dette løfte er holdt, at denne «Ånd» er en levende realitet og ikke bare fromme drømmer om ånd og sukk etter ånd?

Svaret er historien selv siden den første Pinse, da Talsmannen som lynende ild slo ned i en skrekkslagen apostelflokk. Da tentes for fullt det kjærlighetens bål som Guds egen sønn ville skulle lue mellom menneskene. Da fødtes Kirken, denne Guds håndgripelige arm som siden gjennom tidene har løftet millioner av sjeler opp fra ensomhetens goldhet og kval til fellesskapets liv med Gud og alle hans barn.

I.H.K.

POLEN

Gåtefulle og motsigende spørsmål.

I mellomkrigsårene reiste jeg i Polen fra nord til syd, fra øst til vest, opptil et år ad gangen. Jeg hadde personlige, ofte vennskapelige forbindelser med de fleste daværende politikere, høye geistlige og representanter for kunst og vitenskap. Jeg tør derfor si at jeg kjenner Polen og det polske folks særegenheter.

I dag leser jeg om Polen, offisielle rapporter og artikler av korrespondenter fra forskjellige land og med forskjellige anskuelser. Det fremgår av alt sammen at det er store avvikelser mellom den kommunistiske regjering og Den katolske kirke. De katolske biskoper og prester og mange troende er utsatt for forfølgelser, arrestasjoner, lidelser og usikkerhet, og den kommunistiske stat forsøker på alle måter å hindre ungdommens religiøse oppdragelse. Jeg hører og leser også at de byene som ble skutt sønder og sammen under krigen, er bygget opp igjen utrolig fort, at de fleste store kirkene er gjenoppstått og fulle av folk som før, og at valfartsstedene, særlig Czestochowa, blir besøkt av hundretusener pilegrimer hvert år. Hele folket later til å ta del i gjenreisningen av landet med en iver og seighet som må vekke beundring og som får en til å spørre om og om igjen: Hvordan er det mulig at en 85—90% katolsk befolkning kan komme til et slags samarbeide med et ytterst fiendtlig kommunistisk system? For en må være klar over én ting: en så effektiv gjenoppbygging ville være umulig uten folkets frivillige medvirken og uten en fornøftig og godt planlagt hjelp fra regjeringens side. Dette er en kjensgjerning som ikke kan rokkes av det man på den annen side vet eksisterer av hensynsløs tvang og åpen og hemmelig motstand.

Har de kommunistiske politikere i Polen vært klokere enn i mange andre vasallstater? Har de polske katolikker og Kirken der vært mer ettergivende? Er dette grunner til at en ikke hører så ofte om tortur-fremkalte tilståelser og dødsdommer fra Polen som fra Ungarn, Rumeni og andre kommuniststyrte land? Et annet spørsmål reiser seg også: Hvordan kan det være mulig at Russland som i århundrer har vært det polske folks fiende, — ja i enda høyere grad enn Prøysen — i dag nesten, vi sier *nesten*, blir betraktet som beskytter? Har Polen virkelig glemt at det var det kommunistiske Russland som lot Warszawa ligge i grus og aske, og forårsaket døden til titusener heltmodige, kjempende polakker? Ut fra disse gåtefulle og motsigende spørsmål kan en likevel trekke to nevner: Den nasjonale og den religiøse som forener seg som i en stemmegaffel og anslår den samme tonen. Og: Polen er ikke forlapt enda!

Meddelelse

Vi må på det innstendigste henstille til alle som skylder kontingent om snarest å tilstille oss beløpet. En lang rekke postanvisninger er sendt ut med oppstilling av vårt tilgodehavende. Uteblir innbetalingen også til tross for denne service, må vi dessverre stoppe forsendelsen. Vi gjør ellers oppmerksom på at kontingenten skal innbetales f o r s k u d d s v i s.

Med vennlig hilsen
ST. OLAVS ADMINISTRASJON

Nasjonal stolthet — livsglede — kjærlighet til Roma.

Det er noe merkelig med moderne mennesker, de forveksler alltid Stat og Nasjon. Nasjon er et sjelelig begrep med et udødelig åndelig, religiøst og historisk innhold, og aldri har Polen som nasjon vært mer levende enn i de tidsperioder da Staten som sådan ikke eksisterer eller var avhengig av andre. For la oss ikke glemme at unntatt de 20 årene mellom de to verdenskriger, så har Polen i århundrer bakover vært bytte for sine mektige naboer. Og likevel opphørte aldri ropet: Polen er ikke forlapt enda! Denne åndelig-nasjonale følelse og den katolsk-religiøse følelse stemte overens, de ble ofte forvekslet med hverandre for begge var ensbetydende med det evige begrep, friheten. Vi har kjent berømte polske revolusjonære, som ut fra sin marxistiske tankegang selvsagt var motstandere av enhver kirke og religiøs tro, men som inntok en helt oppriktig ærbødig holdning overfor geistligheten og Kirken i Polen. Og det var ikke bare fordi prestene reddet livet til mange av dem, men fordi de var så gode patrioter og hjalp alle så godt de kunne.

Andre ting kommer også til. Det polske folk som ofte må kjempe mot en ublid natur med lange, harde vintre, har en høyt utviklet sans for alt som er vakkert, for kunst og gleden ved livet. Slottene — som ofte overgikk kirkene i praktfull utsmykking — og de maleriske prosesjoner vakte aldri anstøt blant den fattige del av befolkningen. Det falt dem ikke inn at med alle de pengene som var brukt der, kunne nøden og fattigdommen vært avhjulpet. Nei, tvert i mot, denne skjønnhet og prakt var et behov. Deres Gudshus kunne ikke bli vakre nok, og derfor så en også at i all etterkrigselendigheten ble først og fremst de viktigste kirkene bygget opp igjen, og det like nøyaktig og fullkomment som før. Bortsett fra enkelte store tyske kunstnere fra Nürnbergerskolen, som brødrene Dürer, Veit Stoss, Peter Vischer osv., var det mest italienske arkitekter og kunstnere som satte sitt preg på Polen. Solen og lyset som de brakte med seg fra Italia, fikk en symbolsk betydning, da Roma også var Pavens bosted. Paven var jo polakkenes far, deres beskytter og deres lærer, han representerte for dem alt som gjorde livet verdt å leve og alt vakkert og gledelig. Det er meget betegnende at den aristokratiske gruppen med Boleslaw Piasecki og deres tidsskrift «Dzis J. Justru», (I dag og i morgen) vil at Kirken skal delta i den østlige verdens omforming. Da lederen for denne helt igjennom katolske gruppen, en grundig kjenner av det nåværende Polen, ble spurt om hva han mente om arbeiderprestene i Frankrike, svarte han, fullt klar over at hans uttalelser ville bli offentliggjort: «Hvis det er ett punkt hvor vi ikke kapitulerer, så er det vår forbindelse med Roma. Ikke et øyeblikk vil vi komme i motsetningsforhold til Vatikanet, og vi vil bøye oss uten engang å diskutere de pavelige avgjørelser.» Disse katolikker som er av den overbevisning at en slags sosialisme er løsenet i fremtiden, later til å ha vunnet både hierarkiets og den kommunistiske regjeringens tillit. De er i alle fall sikre på at en statslig sett uangripelig Kirke skal kunne bestå ved siden av regimet, da enhver systematisk undertrykkelse ville få 85% av befolkningen mot seg, og det vil intet regime kunne tåle. Hvordan det nå enn er, det religiøse problem stiller seg helt annerledes i Polen enn i de andre østeuropeiske statene — den virkelige faren ligger et annet sted.

Ungdommen og den sosiale omveltning.

Denne faren ligger hos den kommende generasjon, altså ungdommen. Dermed setter vi sakens politiske side ut av spillet, for all slags trykk, tvang eller politisk frieri er meget mindre farlig for denne ungdom enn den omsorg, glede, ja stolthet som den omfatter det offisielle, kommunistiske Polen med. Overalt i hele Republikken finnes det bygninger og palasser for ungdommen, skoleelevene lever i et paradisi med svømmebassenger, turnsaler, teatersaler, laboratorier for fysikk og kjemi, spesialrom for geografi, mekanikk, snekkerarbeider osv. Der kan unge mennesker lære å kjøre bil, de kan male, tegne og musisere av hjertens lyst. Georges Pechenier, en meget troverdig avis-korrespondent, har besøkt flere slike institusjoner og den mest fullkomne fant han i byen Stalingrod i Polens syd-vestlige grubeområder. Han har også skrevet om de utallige ungdomsklubber hvor medlemmene kan utfolde seg og som er innredet med en luksus «som vi ikke kjenner til hos oss». Hvilken ung mann vil da ikke gjerne bli medlem? Siden 1939 er studentenes antall firedoblet og 70% av dem får alt gratis. Kort sagt, ungdommen blir på alle måter tilgodesett. Og da de også er vant til å arbeide hardt, slik alle har måttet gjøre i dette landet, føler de seg stadig mer naturlig som Statens beste støtte.

De arbeider, folket arbeider: 100 millioner tonn kull mot 38 før krigen, 19 milliarder kw. elektrisitet mot 4 milliarder, 4,5 millioner tonn stål mot 1,4 millioner, hundrevis nye fabrikker og fabrikater som Polen ikke kjente før. I dette tempo går det videre. Vasallstat? Sikkert og visst, men befolkningen merker det ikke. Alle rapporter derfra stemmer over ens i å fastslå at det nesten ikke er russere å se. Men — Polen er ikke blitt noe paradisi! En stor del av folket er fattig som før. Og mens industriproduksjonen steg 115% i løpet av tre år, steg landbruksproduksjonen bare 9%, som var mindre enn fødselsoverskuddet. Dette viser på den ene side en virkelig mangel på næringsmidler, på den annen side en mer eller mindre åpen motstand mot en politikk som ikke sørger for at bønderne får tilfredsstillende betaling. Men den kommunistiske regjering har selv vært medvirkende til å 850 000 hektar dyrkbar jord så sent som i slutten av 1953 enda ikke var utnyttet. Hvorfor? Delvis av landbruksmessige grunner, mangel på frøkorner o. l.. Men ganske særlig fordi den forserte industrialisering trekker hundretusener av bønder og bondeungdom til industrisentrene. Da arbeiderens inntekter ligger noe høyere og kan økes ytterligere, var det ikke nødvendig å bruke tvang for å gjennomføre denne revolusjonerende, sosiale omveltning.

Det forekommer meg viktig å vite disse ting, og klart se lys- og skyggesidene, de siste overstiger nok langt de første. Både den kommunistiske regjering og Den katolske kirke gjør forsøk på en slags sameksistens, men selv den mest ytterliggående katolske fløy understreker sin absolutte trofasthet overfor Paven. De vesteuropeiske land måtte kunne trekke noe lærdom ut av dette.

Et tankeeksperiment — men!

La oss et øyeblikk tenke oss følgende eventyr: Makt-haverne i Moskva våkner etter å ha fått en trolldrikk og beslutter å frigi de østeuropeiske vasallstatene, trekke sine tropper og sin øvrighet tilbake og la de forskjellige folkeslag skalte og valte etter forgodtbefinnende.

Det egentlige Europa kunne altså bli en enhet. Tror noen at alt så ville vende tilbake til det som var før?

At Oder-Neisse grensen forsvinner og at de tyskerne som ble fordrevet fra Schlesien, Posen, Danzig, Sudetene osv. kan innvandre dit igjen? Skulle en kunne skaffe dem de gamle eiendommer tilbake og skulle så de polakker, tsjekkere og andre som i mellomtiden har slått seg ned der, reise andre steder igjen? Tror noen at millioner av mennesker på ny lar seg sende avsted på vandring — og hvorhen? Med makt? Disse folkeslag ville vekke Moskva-makthaverne av trolldønnen og bli deres beste forbundsfeller. Altså vil de ikke bli befridd fra Moskvas herredømme? Jo, men — som frie mennesker som ikke igjen blir fordrevet fra sine hjemsteder. Bortsett fra disse folks patriotiske følelser, som særlig Polen stadig har gitt heltemodige bevis på, så har de gjennomgått for store lidelser og fått for meget ødelagt til at alt kan bli som det var før.

Virkeligheten ser annerledes ut enn det eventyret vi her rullet frem. Og ganske særlig må en merke seg at det er Østen som har født Polen, selv om Vesten har døpt det. Det vender stadig ansiktet mot øst, enten det nå er som Vestens forsvarer, som festningsvoll eller kulturbærer. Enhver som kjenner en del til dette folk og dets tragiske historie, vet dette. Og alle som har hørt det såkalte «frie Polen» tale til sitt folk i radioen, vil vel forstå de tyske avisers protester mot denne propaganda, men også samtidig begripe hvorfor disse polske stemmene mer og mindre forlanger det samme som sine landsmenn som er blitt igjen i fedrelandet: Det dreier seg om noe mer enn en mening, det gjelder en uforanderlig fordring! Denne ville uten tvil ikke stå i veien for en forståelse med naboene, i alle fall så lenge den ikke griper inn i Polens skjebne som stat.

Et annet spørsmål forekommer meg enda alvorligere: Hva blir det gjort for ungdommen i store deler av Vest-Europa? Er den også der de respektive regjeringers stolthet? Studerer 70% av studentene på Statens bekostning? Blir det sørget for beskjefligelse i fritiden? Jeg vet vi er frie mennesker og at friheten er det dyrebareste av alt. Jeg glemmer ikke det. Bare — frihet til hva? Gir en ungdommen i Vest-Europa et mål? Et ideal? Et overblikk over fremtiden? Eller forstår en med frihet bare at en kan gjøre det en vil eller la være? Er våre politiske partier, deres smålige og ofte giftige kamp, et forbilde for denne ungdommen? Kan de gi ungdommen en *Tro*? Og mange av våre kristne, tør en spørre dem om hva deres barn gjør? En Claudel kunne enda svare på spørsmålet om hva han trodde på: «På det som står i katekismen.» Hvor mange kristne kan gi det svaret, hvor mange lever etter det

Jeg sa i begynnelsen av artikkelen at det er svært mange skyggesider i Polen. Sannsynligvis blir det enda flere. Men folket der har en tro, det tror på sin Kirke og sin religion. Nå tror det også delvis på det systemet som med dets bistand har forvandlet mektige ruiner og ødemarker til blomstrende byer, som har gitt bonden landområder og arbeideren arbeide og sørger for sin ungdom slik at denne i det minste materielt sett får en bedre fremtid. Folket tror på Gud, på Fedrelandet, på sin ungdom. Kanskje kunne vi lære noe av det, om ikke annet å bevare oss for hovmod.

H. S. («Orientierung».)

Møte med Fatima

For kort tid siden var jeg ute på en tjenestereise i Valdres. På toget traff jeg en gammel klassekamerat som jeg ikke hadde sett på mange år. Som ellers ved slike anledninger kom samtalen inn på hva vi drev på med for tiden. Jeg måtte fortelle om min tur til Portugal her i vår.

— Lisboa? Er ikke det en festlig by? Jeg har vært der i 10 dager og koset meg verre.

— Hørte du om Fatima?

— Fatima? Nei, ikke så vidt jeg husker.

— Hvem var du sammen i Lisboa?

— En norsk kaptein og hans kone.

— Hadde du vært sammen med portugisere, kunne du ikke ha unngått å høre om Fatima.

Det slo meg nå som så ofte før i det siste: Fatima er altfor lite kjent. Selv fikk jeg oppleve Fatima der nede, fordi jeg, sammen med en annen norsk dame, var gjest i et portugisisk hjem. Den 12. og 13. mars hadde vårt vertskap ordnet med tur til Fatima. Hvorfor nettopp disse data? Fordi det var den 13. i hver måned, fra mai til oktober i 1917, at Den hellige jomfru viste seg for gjeterbarna Jacinta, Francisco og Lucia fra Covo da Iria.

De store pilegrimsdagene er 13. mai og 13. oktober, begynnelsen og slutten på de 6 visjonene. De dagene valfarter tusener, ja, hundretusener, til Fatima, mest portugisere, men også mange fra andre land.

3 timers bilreise fra Lisboa, og vi hadde nådd Fatima.

Denne 13de vi var der, var ingen vanlig valfartsdag, men den falt på en søndag. Derfor hadde 2000—3000 mennesker funnet veien hit også i dag.

På to norske konvertitter gjorde det hele et mektig og uforglemmelig inntrykk. Ingen skal heretter fortelle, med tanke på å bli trodd, at fortellingen om miraklet i Fatima er fri fantasi. Etter dette må vi tro hva våre venner fortalte, at Fatima er blitt hele folkets alter og at det som skjedde her i 1917 har snudd om hele det portugisiske folk. De tyr til Fatima med sine sorger og gleder, og med sine bønner. Det lyser en tro fra forsamlingen som tvinger en selv i kne. Her gjelder ingen standsforskjell. Alle har like stor rett til Fatima, fra den enfoldige bondekone som går på kne for å holde et løfte, og til landets høyeste adel, — alle med sin rosenkrans.

En mor fra et fattig hjem forteller hvorfor hun går på kne fra basilikaen og rundt det vesle kapellet ute på plassen: Hennes vesle gutt hadde fått en kniv i øyet. Det blødde fælt og ingen trodde han skulle komme til å beholde synet. Hun lofte Den hellige jomfru at hvis gutten fikk beholde synet, da skulle hun, moren, takke for det ved å gå denne turen på kne hver dag i tre må-

neder. Gutten ble frisk, og moren takker. Hun var bare en av mange som hadde noe å takke for på denne måten. — En annen takker for å ha fått hjelp til å greie uover-skuelige vanskeligheter i hjemmet. Hun skal gå denne turen på kne hver dag i et helt år.

De lar seg ikke hindre av folkemengden omkring dem. De skal nå et mål, og man gir dem plass med dyp respekt.

En stor flokk av likt kledde karer samler seg om det lille kapellet. Der inne står en tilsløret Maria-statue. Hva skal foregå? Jo, det er fiskere som skal til Newfoundland-bankene. De skal ha statuen med seg ombord. Den skal velsignes for dem i dag. I dyp ærbødighet bærer de statuen mellom seg opp til basilikaen. Så går prosesjonen langsomt og verdig bort fra plassen med deres velsignede Jomfru båret høyt over mengden på sterke mannfolk- armer. Folk vinker med hvite tørklær etter dem. Jeg er dum nok til å spørre om det er «el piscadores» de vinker til. Nei, det er til Vår Frue av Fatima for å ønske henne god reise sammen med fiskerne!

Avdelinger av hær og flåte er også marsjert opp her i dag for å få sin velsignelse med under verneplikten. Credo in unum Deum runger over plassen. Alt dette som vi regner som ekstraordinært, er helt dagligdags i Portugal — og en selvfølgelighet.

Her er nå to svære hospitaler. Når man står på den store sementerte kneleplassen med ansiktet mot basilikaen, ligger de på høyre og venstre side, et for kvinner og et for menn. I dag skal også de syke velsignes med bønn for deres helbred. Sykesenger bæres ut og plasseres på den store hall-liknende terrassen utenfor basilikaen. De syke er her beskyttet mot vind og regn. Så går prosesjonen av prester og korgutter fra seng til seng.

Vi går inn i kirken for å delta i korsveiandakten. Jeg kommer til å stoppe ved en gravplate på gulvet: «Francisco Marto». På motsatt side ser jeg en annen: «Jacinta Marto». Det tredje barnet, Lucia, lever ennå, nå som aldrende nonne.

Basilikaen i Fatima er ikke så vakker som den i Lourdes, og naturen er heller ikke så storslagen. Men én ting har de felles: Private gaver har gjort det mulig å bygge dem begge. Våre venner fortalte at det hadde strømmet inn gaver til Fatima, fra de mest kostbare smykker til enkens lille skjerv. Basilikaen er forlengst blitt for liten. 14 friluftsaltere er bygd til.

Vi åpnet dagen med fromesse i dominikanermunkenes seminar som ligger fem minutters vei fra samlingsplassen. Vi hadde vårt tilhold hos dominikanernonnene, hvor det både var soverom, oppholdsrom og spisesal for tilreisende. Alt vi så er bygd opp på under 30 år. Fatima vil vokse og vokse, og dets historie vil få innpass hos folkene ettersom statuen av Vår Frue av Fatima beveger seg fra land til land, båret skritt for skritt av varsomme hender. Våre portugisiske venner var der igjen 12. og 13. april. De husket oss og sendte oss sin hilsen hjem, bare med de ord: «Vi har ikke glemt dere i våre bønner.»

Utsnitt av folkemengden foran basilikaen.

Møte med barna fra Covão da Iria, Fatima.

Denne overskriften er illusorisk. Francisco og Jacinta er forlenget døde og Lucia lever som nonne, langt borte fra hjemmet. Men den er også berettiget ettersom jeg i dag har en bestemt følelse av å kjenne dem personlig etter å ha besøkt deres hjem den 13. mars 1955. Vi bilte et stykke vei fra klosteret hvor vi bodde, opp til Francisco og Jacintas hjem, et fattig lite portugisisk bondehjem. Gamle far Marto holder på med noen kvister ute på den vesle gårdsplassen. Han hilser vennlig på oss. Man fortalte at han var like rolig alltid og like vennlig mot alle som kom, enda det gjennom årene har vært en sann strøm av folk som ville få et glimt av hjemmet og foreldrene. Man fortalte videre at de to gamle har fått mange tilbud om nytt hus, penger og en sorgfri alderdom, men de har hårdnakket avslått. De er satt på en plass i livet, og der vil de være hele sin livsdag. De er født fattige og ingen jordisk rikdom frister dem. De ville føle det som svik hvis de godvillig forlot det hjemmet hvor de Gud-benådede barna er født.

Vi spør etter gamlemor. Hun er ikke bra og må holde sengen, og her sier den gamle mannen noen visdomsord som vi kan legge oss på sinne:

— Ethvert lite barn får den fred, søvn og hvile det trenger. En gammel er som et lite barn. Den hvile hun trenger skal man la henne få i fred.»

Med dette hadde han på en overbevisende måte sagt at vi ikke kunne få hilse på gamlemor. Etter et godt håndtrykk sier vi takk for hans vennlighet og spaserer videre til Lucias hjem. Her er det folksomt. Lucias søster er bestemor nå. Hennes sønn og hans kone har mange barn, og de bor alle i det vesle huset. De ber oss om å komme inn. Barna sitter oppe i gruen, rundt en åpen ild — for det er kjølig i dag og det blåser litt. Samtalen foregår en stund på portugisisk som vi ikke kan følge med i. Men vi forstår at det er noe våre venner spør om. En liten pjokk på fire år nikker med hodet og kommer ut fra grua. Han vil vise oss stedet der Den Hellige Jomfru viste seg for barna den første gangen.

Vi kommer aldri til å glemme den vesle 4-årige mannen med lange bukser og hendene plantet dypt i bukse-lommene. Han klatrer foran oss oppover en smal sti, og

over noen store stener. Utsynet blir videre og videre. Vi ser langt utover bygden Covão da Iria — lengre jo høyere vi kommer. Så stanser gutten ved en hvit sten som er reist på høykant. Det er stedsmerket etter engelens besøk. Guten kneler ned og vi følger hans eksempel. Etter en kort, dyp taushet reiser gutten seg igjen og går videre. Turen er ikke så lang nå. Han stanser ved en håndlaget liten grotte som rammer inn en statue av Maria.

«Vil du be rosenkransen med oss?»

Jeg kan enda høre den unge stemmen. Det eneste jeg kunne oppfatte av hans sprog var: Rogaj por nos, rogaj por nos — Be for oss, be for oss. — Men sprog skiller ikke nå. Vi er på et hellig sted: Hill deg Maria . . . Det er ikke mange ord som blir vekslet på veien nedover igjen. Vi følger gutten helt hjem og vi hilser enda en gang på familien. Særlig blir vi gjort oppmerksom på en liten niese av Lucia som skal være hennes tro kopi. Jeg smiler til vesle Lucia. Hun tar meg umiddelbart om halsen og kysser meg på kinnene. Det er så rart. Men det er det visst bare jeg som synes.

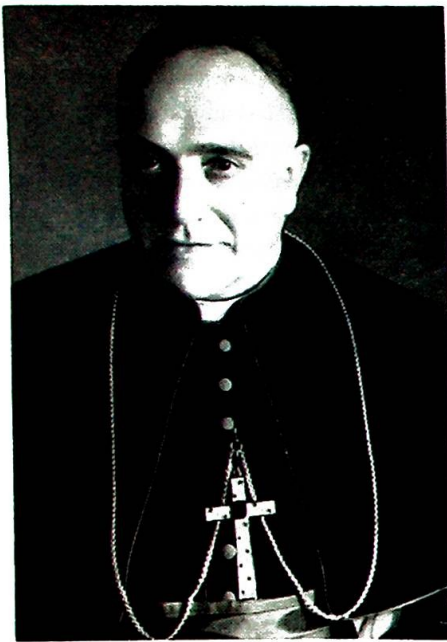
Jeg fikk med meg en liten Maria-statue fra Lucias hjem. Den står på nattbordet mitt nå. Jeg ble nesten forskrekket første gang jeg så at den lyste i mørket. Fantasien har så lett for å komme i sving. Men at den er laget av selvlysende materiale er en både grei og nøktern forklaring. Ikke desto mindre binder den meg fastere til Covão da Iria og jeg kan sende alle dem jeg traff varme tanker hver kveld etterat lyset er slukket.

Omkring Einsteins død

I det franske katolske bladet «La Croix» har André George skrevet følgende vakre ord om den store jødiske vitenskapsmann:

Nå er han borte, han som var ikke bare den mest berømte, men også den største vitenskapsmann i verden. Mangen kristen føler kanskje hjertet snøre seg sammen ved å få vite at han forlot denne verden som om legemet var alt. Hjernen og noen andre organer testamenterte han til vitenskapelige undersøkelser, og en del leger er i gang med å dissekere disse ualmannelige levninger, sies det. Einstein avskydde seremonier, særlig i forbindelse med begravelser. Han tilhørte ikke noen konfesjon og trodde ikke på en personlig Gud. Men alt dette tatt i betraktning, hvor forskjellig var han allikevel ikke fra en rett og slett «utroende», hvor eksemplarisk var vel ikke hans lange og noble liv!

Albert Einstein skjulte aldri det han uttrykkelig kalte «sin dype religiøsitet», eller «sin kosmiske religion». Ved det forsto han den følelse som oppstår ved enhver alvorlig vitenskapelig forskning, forståelsen av en guddommelig harmoni i hele universet og en vidunderlig overensstemmelse mellom dette univers' lover og den menneskelige fornuft. I de erklæringer han har etterlatt seg fra den senere perioden av sitt liv har han uttrykt seg helt klart om vitenskapens begrensning og om den religiøse følelse.

Hans Høyærværdighet biskop Johannes Wember, den første Apostoliske Vikar for Nord-Norge er født 15. nov. 1900.

Bispevigselen i Tromsø

Biskop Wembers våpen: Vekten, duen og (Betlehems-)stjernen symboliserer henholdsvis rettferd, fred og kjærlighet. Valgsproget under lyder i norsk oversettelse: «Å utbre Kristi rike.»

Etter at for to år siden Det Apostoliske Prefektur i Trondheim var blitt opphøyet til Apostolisk Vikariat, har Den hellige stol nå også opphøyet Det Apostoliske Prefektur i Tromsø til Apostolisk Vikariat og utnevnt den apostoliske Prefekt i Tromsø Johannes Wember til Apostolisk Vikar og titularbiskop av Vadasa. Nord-Norges Apostoliske Vikariat omfatter Nordland fylke, Troms fylke, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark, samt Svalbard.

Den 15. mai mottok Prefekt J. Wember bispevigselen i Vår Frue kirke i Tromsø. Biskop dr. J. Mangers, Oslo, foretok vigselen under assistanse av medkonsekrateurene biskop J. Rùth, Trondheim og biskop W. Cobben, Helsinki.

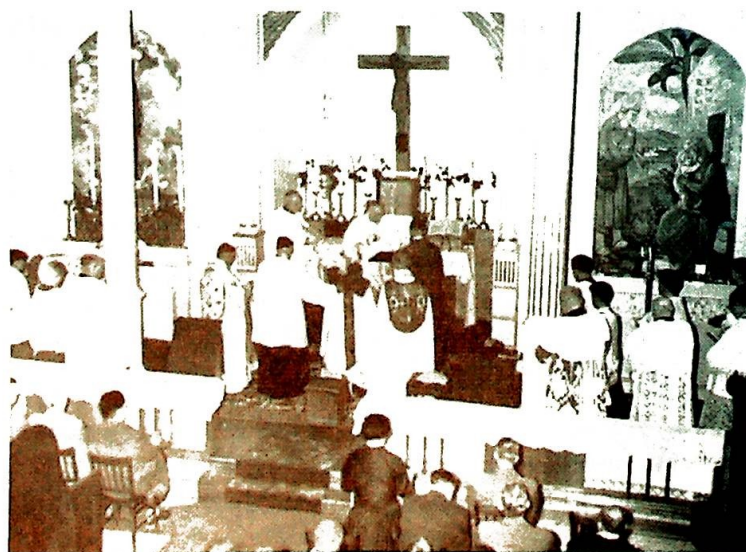
Den vakkert restaurerte Vår Frue kirke var pyntet til fest, og klokkene kimet da prosesjonen dro fra bispegården med korbærer, ministranter og en rekke prester, deriblant monsignore K. Mund fra Den pavelige forening for troens utbredelse i Aachen, generalassistent P. Deja, Holland, provinsial H. Enck og redaktør F. Mols, begge kommet fra Tyskland. Ved inntoget i kirken sang kirkekoret den gamle hymne: «Ecce sacerdos magnus», som ble en vakker introduksjon til den høytidelige handling som skulle følge.

Etter en kort stille bønn henvendte biskop Mangers seg til menigheten og sa at denne dagen ville bli skrevet inn med gyldne bokstaver i den katolske kirkes annaler i Norge, særlig i Nord-Norge. Han anså det som et utpekt tegn at bispevigselen her i Tromsø skulle finne sted den 15. mai, St. Hallvardsmessedag. Bondegutten fra Lier forsvarte uredde en vergeløs kvinne mot urettferdige angrep og satte sitt liv til for denne sak. Slik skulle også den nye biskop gå inn for sannhet og rettferdighet. Seremoniene ved en katolsk bispevigsel hørte til de mest

Han forkaster alle åpenbarte religioner, men glemmer ikke den vesentligste lære i Skriften, Den hellige skrift, som han kunne og alltid har respektert. I 1939 erklærte han: «Prinsippene for vår streben og vår moralske dømmekraft er gitt oss av den jødisk-kristne tradisjon. Det er et meget høyt mål som vi med våre svake krefter vanskelig kan nå frem til, men det gir et sikkert grunnlag for våre vurderinger og for *all* vår streben.» Kort tid i forveien skrev han følgende: «Bibelens påbud ble tidligere akseptert av såvel den troende som av den vantro fordi det som der forlangtes av individer og samfunn, ble funnet innlysende og fornuftig. Intet menneske var blitt tatt alvorlig hvis det ikke hadde erkjent at det å søke etter den objektive sannhet er menneskenes høyeste og endelige mål. Men i dag må vi med forferdelse konstatere at disse pilarer for den menneskelige sivilisasjon ikke lenger står sikkert.» Og et annet sted: «Hvem kan tvile på at Moses var en bedre fører for menneskeheten enn Machiavelli?»

Disse moralske prinsippene som han hadde lært så grundig, sviktet han aldri. Aldri holdt han opp å elske menneskene, å kjempe for den sak han mente var den edleste og mest uegennyttige, enda hans tilværelse så ofte ble truet og hjemsoekt av prøvelser og ulykker. Aldri glemte han at berømmelse forplikter, og at den sjeldne heder som ble ham til del og som han alltid var barnslig forundret over, innebar en ekstra forpliktelse, en oppfordring til å tenke mer på andre og gi dem all mulig hjelp.

I de siste årene av sitt liv var han forferdet over menneskenes galskap. Han hadde fullført de største oppdagelsene på den moderne fysikkens område. Men det samme ørneblikk som hadde sett inn i naturens hemmeligheter viste ham også baksiden av disse triumfer og de ruinerende trusler mot vår sivilisasjon. Denne store manns geniale liv ble dobbelt så stort ved at han også var en generøs mann. Alt dette må være nok til at vi kristne heretter, til den store beundring vi føler for ham, også føyer våre varmeste bønner og forhåpninger!

gripende og skjønneste i vår kirkes liturgi; og biskopen oppfordret menigheten til å lytte og følge med, men først og fremst ta del i biskopenes bønner. Så sier han til ordinanden: «La hele din ferd være hellig. Fra og med i dag er du knyttet til din hjord med uløselige bånd. Røkt den med rettferdighet og kjærlighet.»

Nå leste mgr. Mund pavens skriv om utnevnelsen av den nye biskop, og biskop Mangers foretok eksaminasjonen. Denne eksaminasjon går helt tilbake til apostolens tider, og inneholder ordinatorens spørsmål og ordinandens svar om en biskops plikter som S. Paul skriver i sitt brev til Titus: «En biskop skal som en Guds husholder være ulastelig, ikke stolt, ikke vredes lett, ikke vinkjær, ikke voldsom, ikke lysten etter uhederlig vinning, men gjestfri, godgjørende, måteholden, rettferdig, hellig, ren, som holder fast ved det troverdige ord som stemmer med læren, så han kan være i stand til å formane med den sunne lære og tale dem til rette som sier i mot.» Den annen del av eksaminasjonen behandler utførlig den katolske tro, særlig læren om Treenigheten og Menneskevordelsen.

Den nyvalgte biskop ble nå av de to med-konsekratorer ført til sidealteret og iført messeklærne. Så ble Allehelgenslitaniet sunget, mens ordinanden lå utstrakt foran altertrinnene. Deretter la konsekrator og de to med-konsekratorer sine hender på hans hode med ordene: «Accipe spiritum sanctum — motta den Hellige Ånd.» Med hellig krisma ble nå hans hode og hender salvet, bispestav og bispering overrakt, og evangelieboken, som under hele seremonien hvilte på den nye biskops skuldrer, lagt i hans hender. Så ofret han to brennende lys, brød og vin og fortsatte sammen med biskop Mangers den hellige messe. Ved slutten av messen fikk den nye biskop overrakt bispeulven og hanskene, og ble så ført til bispetronen til intronisasjon. Etter at menigheten hadde sunget den ambrosianske lovsang «Te Deum», ga biskop Wember sin første biskopelige velsignelse, særlig til familien, representert ved hans niese.

Så trådte han frem i kordøren og ønsket menigheten nåde og fred fra Gud. Med disse ord ville han hilse menigheten etter at denne for ham ennå ufattelige handling var over. Han talte også om det våpen han hadde tatt: vekten, duen og stjernen på et trefarget skjold. Vekten var symbolet på rettferd, duen symbolet på fred og Betlehemsstjernen symbolet på kjærlighet. Disse tre dyder skulle være ledemotivet for hans bispegjerning, mens de norske farger ga uttrykk for at Norge var blitt hans

annet fedreland. Hans valgsprog var: «Multiplicare regnum Christi — å spre, utbre, utdype Kristi rike.» Dette er vår alles oppgave, først og fremst i oss selv og så i andre. «Be for meg, kjære menighet,» sa biskop Wember til slutt, «at jeg blir sterk og i stand til å oppfylle de krav som stilles til meg».

Mens menigheten sang «Vi elsker vår Kirke, den gamle» skred prosesjonen gjennom kirkegangen og tilbake til bispegården.

Umiddelbart etter ordinasjonen ble det gitt en mottagelse, der domprost A. Aschim, rektor V. Riksheim, skoleinspektør A. Finseth, ordfører V. Robertson og rådmann L. Thøring tok ordet og ønsket tillykke med dagen og takket biskop Wember for den store innsats og hjelp han hadde ydt i nødsårene under krigen og for det gode samarbeid mellom ham og myndighetene.

Om kvelden samlet menigheten, representantene for de andre nord-norske menigheter og gjestene seg på Kranes konditori til en festlig kveld. Arvid Jakobsen holdt åpningstalen. Fru G. Krane fremsa en vakker prolog til ære for biskop Wember. Kåre Krane ga uttrykk for den store glede som fyller alle katolikker i Nord-Norge i dag, da de har fått sin første biskop. Biskop Rüh, Trondheim, hyldet i en morsom og anslående tale den nyviede biskop. Biskop Mangers gratulerte Tromsø og hele Nord-Norge med at det var blitt Apostolisk Vikariat og har fått en biskop som alle er glad i. P. Rusche talte for prestene i Nord-Norge. P. Dejà, generalassistent i den Hellige Families kongregasjon, gratulerte med dagen og gledet seg over den familiære ånd som hersker i de nord-norske menigheter. P. Mols fra den Hellige Families kongregasjon hadde foretatt sitt livs lengste reise og var grepet av den store høytidelighet han fikk oppleve og av den vennlighet han var blitt mottatt med her. Hr. Strand, Harstad, overrakte en gave fra Harstad menighet og frk. Gjæver takket biskop Wember med en gripende tale for alt han hadde gjort for konvertittene, mens fru Nutt, Hammerfest, takket for den store hjelpen biskop Wember hadde gitt under evakueringen. Til slutt grep biskop Wember ordet og takket beveget for alt. Han takket biskopene at de ville komme til Nord-Norge. Han takket Elisabeth-søstrene som hadde gjort en stor innsats, gjestene som hadde fulgt hans innbydelse og alle trosfeller i Nord-Norge for troskap og hengivenhet.

For alle som fikk lov til å overvære St. Hallvardsdagen 1955 i Tromsø, ble denne dag en opplevelse av de sjeldne som sent vil glemmes.

F. J. Fishedick.

T.v.: Det høytidelige øyeblikk da den konsekrerende biskop, mgr. Mangers, salver den nye biskops hode.

T.h. første felt: Den nyvigslede biskop, taler til menigheten. I neste felt ser vi geistligheten i prosesjon forlate Vår Frue kirke etter endt høytidelighet. Bakerst ses biskop Rüh, Trondheim, og videre fremover prelat Mund, Aachen, biskopene Wember, Mangers og Cobben, seremonimesteren pater Rusche med ministranter, sogneprest Fishedick, Oslo og utenlandske gjester.

BLIKK på TIDEN

■ I en av de mer respektable dagsaviser: Reklame for ett av de ukeblad som når inn i de tusen hjem (det vil si: som ikke hører til den halv- og helpornografiske typen man tolererer herhjemme siden siste krig). Bladets siste nummer frister, leser vi, med følgende lekkerbiskener:

— En artikkelserie som gramser i en svensk-amerikansk filmstjernens mest intime privatliv.

— Et intervju med en arabisk eks-dronning om hvorfor hennes ekteskap gikk overstyr. Tittel: «Jeg er ingen engel».(!)

— En artikkel med følgende overskrift: «Var det drømmen om kjærlighet og ømhet, eller var det nysgjerrighet som fikk den vakre Oslo-frue til å ta en elsker, enda hun var glad i sin mann?»

Hertil kan så utvilsomt føyes de vanlige ukeblad-ingredienser: To deler dagdrøm (sjeiker, lege-forlovelser, flyvertinner og *science fiction*), en strøken teskje brutalitet (privatdetektiven hvis metoder er «over loven»), tre deler stinn sentimentalitet (spar meg for å antyde eksempler!) og en toppet spiseskje primitiv overtro (astrologiske spådommer, «Har De opplevet noe okkult?», etc.). Dertil kommer endelig den obligatoriske side skriftemåls-surrogat: pseudonyme «kloke» råd til mennesker som går med på å legge sin hjertesorg ut som ettertraktet kioskvare.

Disse ufine og forsimplende produktene utgis til dels av kjente forlag som uten å blunke, med en usedvanlig sans for selverforherligende reklame, understreker sin kulturmisjon og sin folkepedagogiske ansvarsfølelse.

Kort sagt: Hvis apostelen Paulus hadde levet i dag, hadde han formodentlig rettet mot ukebladenes nedbrytende karakter de skarpe ord som hans brever inneholder om det nå harmløse sirkuset. La oss håpe at en biskop med sans for det aktuelle beærer problemet «den kulørte presse» med et Pauli ord i et myndig hyrdebrev. Kanskje er det ikke så helt av veien å minne kristne mennesker om at de skylder sin tro, sin livsbetraktning og sitt menneskeverd å forsvare sine sinn og sine hjem besluttomt mot denne tarvelighet satt i system.

■ Og så er der jo ennå den direkte åndelige forgiftnings alvorlige og foruroligende problem, siden vi tar i trykksaker med ildtang. Av en samtale med en dansk, luthersk geistlig forleden: «Jeg er nylig kommet hjem fra en studiereise i Tyskland. Ett av mine mest slående og interessante inntrykk er en vandring gjennom Berlins Vest- og Østsone, tvers over jernteppet, med sansene våre for ulikheten mellom dem. Mangt og meget tok seg vel ut til Vest-Berlins fordel. Men ihvertfall én iøynefallende unntagelse står preget i erindringen: I Vest utfolder kioskene og kino-reklamene en utøylet og befengt skamløshet i sin appell til de laveste instinkter. Fra og med sone-grensen er det slutt: De øst-tyske myndigheter har med hård hånd rensert pornografien ut av ukepressen og filmen.»

For mennesker som noe ukomplisert oppfatter motsetningen Øst-Vest som en motsetning mellom «gudløse» og «kristne» folk gir det unektelig stoff til ettertanke at det er i de frie kristne land at det moralske nedbrytningsarbeide kan utnyttes kommersielt praktisk talt uten hindringer, mens kommunistene, allerede ut fra en elementær sosial renslighetssans, reagerer mot svineriet. At de istedet setter en statspropaganda som

undergraver selve menneskeverdet, forandrer ikke dette faktum. Kanskje er det ikke bare rød propaganda å tale om «forfallstegnene» i Vesten.

Kristendommen er nemlig ikke en geografisk eller geopolitisk størrelse, ennsi en slags åndelig overbygning for NATO-maktene. Den er en troens altforpliktende livsholdning som hvert menneske og hver generasjon, hvert folk og hver sivilisasjon uavlatelig må levendegjøre innenfra. Og dens frontlinje går ikke så meget ved Oder-Neisse som gjennom hvert menneskesinn, der det sier ja til det gode og rene og viser fra seg det onde og det lave.

■ Ørnulf Ranheimsæter kan snart feire halvårs-jubileum som et «motsigelsens tegn» i dags- og tidsskriftpressen, hvilket ikke er dårlig prestert i vår dvaske kulturdebatt. Til gjengjeld skal det innrømmes at hans bok «Om tro og vantro» har ført til en velgjørende *vesentlig* debatt omkring katolisismens problem: Våre ikke-katolske landsmenn har omsider i sin tur, noe forsinket, oppdagat at disputerer om pavens skjegg er noe ganske foreldet i de skjeggløse pavers tidsalder. I stedet for de gamle «klassiske» kontroversspørsmål, den forterskede avlad og den suffisante misforståtte jesuittermoral, har man tatt opp til vurdering vesentlige spørsmål som trosaktens natur og autoritetens rette plass i kristendommen. Der er grunn til å glede seg over dette fremskritt i saklighet: Her røres der da omsider fra begge hold ved vitale kristne livsspørsmål.

I «Farmand» (18, 1955) gir Ranheimsæter et rammende og ironisk svar på redaktør Trygve Hoff's røverhistorie om «de katolske pateres» skumle intriger i den norske skueplass for øvrig temmelig gjennomtsiktige kulisser. Samtidig biter professor Johan B. Hygen bestemt fra seg i siste nr. (4) av «Samtiden» mot dosent Daniel Haakonsen's tidligere omtalte oppgjør med litteraturkritikerne. Og endelig tar lektor Per Lønning i «Kirke og Kultur» (4, 1955) Ranheimsæter's bok opp til behandling under tittelen «Med Ranheimsæter til Roma — og retur». Den er lettskrevet og interessant. Men oppfatningen av katolisismen er sjablongmessig, overfladisk, og Lønning's ferske og ungdommelige doktorale selvbevissthet kan ikke skjule at retur-reisen arter seg noe heseblesende. Hans oppdagelse av «luthersk» tankegods i Ranheimsæter's essays forekommer oss sant å si en smule naiv: Den rent kronologiske forklaring, nemlig at lutherdommen er utgått fra katolisismen og lever videre i den utstrekning den har bevart katolske verdier, er og blir vel den mest nærliggende. Og den stadig oppdukkende forutsetning i luthersk kontrovers mot katolisismen: At uten lutherske teologers veiledende pekefinger går vi katolikker fullstendig surr i vårt eget ortodoksi, har vi fremdeles vanskelig for å ta alvorlig. Hellig enfold er også enfold.

■ Månedsrevyen «Horisont» har nettopp sendt ut sitt fjerde nr. — dermed har det nye tidsskrift passert de 200 sider som gir et visst overblikk og inntrykk av dets preg og linje. Inntrykket er blandet, dog med sterke positive innslag. Formelen er morsom og original, nå og da vel lettent ut fra redaksjonens høyforne litterære fortid, som ikke manglet forakt for «vulgariseringen av trykksakene». Her er ellers antroposofi på godt og på ondt: Suggestive og uvante tankerekker, som vi er takknemlige for i et miljø som vårt, men også glimt av de spesielle konfesjonelle snurrepiperier som på oss profane virker som ikke så lite av en tungetale i lukkusutgave. Redaksjonens triumvirat vet hva det vil, — hittil har André Bjerke's ypperlige penn gledet oss mest. Av de to andre er Ernst Sørensen personlighetsspaltet i en vederheftig essayist og en altfor travel kommentator til at han formår å skjule sin tilfeldige samtidsinformasjon: Sparkene til katolisismen er som regel ekvilibristiske manøvrer i løse luften, som nå sist påstanden om at katolisismen ikke tilkjenner *alle*

VIKTIGE LITURGISKE MEDDELELSER

Rituskongregasjonen i Rom meddelte i L'Osservatore Romano for 4. mai d. å. følgende i forbindelse med den bebudede reform av Breviarbønnene og Messeboken:

«Offentliggjørelsen av generaldekretet om forenkling av Breviar- og Messe-ritene er av mange prester blitt oppfattet som om en reform av breviar- og messtekstene var umiddelbart forestående. Det blir imidlertid påpekt at en slik reform ennå kan kreve mange år. Inntil da beholder ikke bare de eksisterende breviarer og messebøker sin praktiske verdi, men også de som i mellomtiden eventuelt må trykkes. Disse siste må, som dekretet foreskriver, uforandret stemme overens med den nåværende tekst.»

Som kjent gjelder de bestemmelser generaldekretet inneholder som obligatoriske fra 1. jan. 1955. St. Olav brakte i forrige nummer et resymé av det som gjelder Messen, og en fullstendig oppstilling vil komme når dette blir aktuelt. For Breviarets vedkommende vil dekretets ordlydende bli tilstillet prestene direkte. Som meddelt er selve pensumet for breviarbønnen blitt forkortet ved betydelige forenklinger av de liturgiske bestemmelser. Dog er det en sterk overdrivelse når det i pressen er blitt nevnt at hele breviarbønnen i fremtiden bare vil kreve en halv time.

Nye liturgiske fester. Kirkens offisielle organ, «Acta Apostolicae Sedis», har i sitt nummer av 22. april (nr. 5, 1955) offentliggjort den nye messtekst for den hellige Pius X. I stedet for den vanlige pave-messe, «Si diligis», kommer en helt ny tekst med inngangsordene «Extuli electum». Festdagen er 3. september.

Maria dronnings-fest 31. mai vil ikke bli feiret i år, men for første gang 1956. Rituskongregasjonen har ennå ikke offentliggjort teksten for denne messe.

1. mai i år proklamerte Paven fra balkongen på Peterskirken at denne arbeidernes dag heretter skal ha kirkelig rang og blir liturgisk knyttet til den hellige Josef, tømmermannen fra Nazareth.

Såsnart formularene for de nye messer foreligger, samt innlegg for Breviare, vil melding bli gitt gjennom St. Olav.

M.h.t. den forestående utgivelse av den norsk-latinske messebok, vil arbeidet ifølge den siste kommentar fra Rituskongregasjonen kunne gå sin gang uberørt av reformen. Med en veiledning om endringene (gjeldende fra 1. jan. 1956) vedheftet Messeboken, vil den kommende utgave likevel ha blivende verdi.

UTLANDET:

VATIKANET

Pius XII om Fra Angelicos kunst.

Den 20. april åpnet paven Fra Angelico-utstillingen i Vatikanet. Utstillingen omfatter 56 bilder fra Italia og andre land og gir et godt tverrsnitt av den berømte dominikanermalers arbeider. I åpningstalen sa paven bl. a. at når kunsten gjenspeiler menneskeånden er den hellig eller religiøs, for den virker som Guds tolk. Hvis den også får det innhold som Fra Angelico forsto å gi sin kunst, når den så høyt at den kan kalles Guds tjener. Denne opphøyede mulighet ville vi gjerne fremheve, sa paven videre. En kunst derimot som skildrer lave lidenskaper og avviker fra Skaperens plan, fornekter en grunnleggende og vesentlig side ved seg selv. Den er heller ikke omfattende og tidløs slik som menneskeånden er.

Paven avsluttet med ønsket om at den kristne godhet, den klarhet og harmoni som strømmer ut fra Fra Angelicos verker, måtte gjennomtrengre alles hjerter.

Nye medlemmer av Det pavelige vitenskapsakademi.

Pave Pius XII har utnevnt 14 betydelige vitenskapsmenn som nye medlemmer av Det pavelige vitenskapsakademi. Medlemmene i Akademiet, for tiden 60, tilhører forskjellige konfesjoner og land rundt i verden. Blant de 14 nye er professor Paul Niehans fra Zürich, som er blitt verdensberømt som pavens lege ved siden av livlegen professor Galeazzi-Lizi. Mange som har nøye kjennskap til hans virke, mener at han har reddet pavens liv. I medisinske kretser blir hans navn stadig nevnt i forbindelse med selleterapien. Han begynte relativt sent på det medisinske studium, da hans far ville han skulle bli prest. Han studerte derfor først protestantisk teologi.

Et hjertelig gjensyn.

De som 1. mai på St. Petersplassen var så heldig å stå like i nærheten av pavens trone, ble vitne til et gripende gjensyn mellom Pius XII og hans tidligere nærmeste med-

Norsk Katolsk Ungdomsforbund samles i Pinsen i Bergen til generalforsamling. En utflukt til Lyse-kloster er innlagt i programmet.

St. Olavs Forbunds Arsstevne, som 22. mai skulle være holdt i kirkeruinene i Maridalen ved Oslo, måtte avlyses p.g.a. værforholdene. Stevnet er utsatt til ubestemt tid.

Rubrikken «Liturgi og Musikk», som redigeres av dominikanerpater Th. Norheim, må grunnet plassmangel utstå til neste nummer.

foreldre, uansett tro og oppfatning, retten til å bestemme sine barns oppdragelse. Etter katolsk oppfatning er denne rett som bekjent uforanderlig grunnfestet i selve naturretten.

Om hva skal man si om Leif Wærenskjold? Vi har en mistanke om at hans subjektive og temperamentsfulle kommentarer i gymnasiastblad-stil meget snart vil virke anstrengende på leserne.

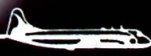
Mon der ikke endelig finnes en fjerdemann innenfor den ikke alltid vide «Horisont»? I hvertfall har vi ikke lyst til å tilskrive noen av de tre navngitte herrer den dårlige smak og den sviktende intelligens som preger de tøvede anekdotene om paven.

Fr. Candidus.

MED **VISCONTI** TIL PARIS

Turistklasse daglig
etter kontortid, med
Etter en natt i Paris
overalt i verden

AIR FRANCE

arbeider, erkebiskop Montini, som for fem måneder siden forlot sin plass i Statssekretariatet hvor han hadde virket i en årrekke. Som erkebiskop av Milano kom han nå til Roma i spissen for lombardiske arbeidere for sammen med dem å bringe Den hellige far sin hyldelse. Erkebiskop Montini befant seg sammen med de andre overhyrder midt blant arbeiderne, da en prest fra det pavelige hoff nærmet seg og ba ham følge med. Det var Den hellige far som ønsket å se ham.

Like etter knelte Montini foran paven som synlig beveget reiste ham opp og ga ham en hjertelig omfavning. Det var et gripende gjensyn, Montini som var rørt til tårer over den ære som ble vist ham, og paven som gledesstrålende kunne hilse sin tidligere nærmeste medarbeider. De underholdt seg en lang stund med hverandre, mens høytaleren ropte ut over den kjempestore menneskemengde: I dette øyeblikk taler Den hellige far med erkebiskopen av Milano.

Nye frimerker.

I anledning av 1200-års dagen for den tyske apostel Bonifatius' martyrdød, vil poststyret i Vatikanbyen utgi nye frimerker. Det blir tre forskjellige verdier, og frimerkene skal forestille både den hellige Bonifatius og domkirken i Fulda hvor den helliges svøp befinner seg.

1. mai på St. Petersplassen.

Pave Pius XII talte 1. mai til ca. 400 000 kristne arbeidere som fra alle kanter av Italia var kommet til Roma og hadde samlet seg på St. Petersplassen for å se og høre paven. Like foran St. Peterskirken sto alle som hadde brakt gaver med til paven, det var fisk fra fiskerne i Pescara, ost fra bøndene i Parma, lam fra sardinske gjeter, traktorer og meget annet. Gripene hadde det vært å se alle disse arbeideres ansikter som strålte opp ved synet av paven.

Under stor jubel fra mengden på plassen bekjentgjorde paven at 1. mai heretter skulle stå under håndverkeren og arbeideren, den hellige Josefs beskyttelse. Paven holdt så en tale i anledning av den italienske katolske arbeiderbevegelses 10-årige beståen. Måtte 1. mai bidra til, understreket han, at arbeidets verd blir anerkjent av alle mennesker. Denne konsekrasjon av dagen blir en oppfordring til de moderne samfunn om å fullføre det som enda mangler før vi kan få sosial fred. La den bli en gledens dag hvor vi feirer de kristne idealers fremgang og seier i den store arbeidende familie på jorden.

ARGENTINA

Som ventet har forholdet mellom Peron-regimet og Kirken i Argentina ført til atskillelse av stat og kirke i landet. Det er vår overbevisning at grunnlaget dermed er lagt for diktatorens fall.

BELGIA

Bibelen og televisjonen.

I slutten av mai vil den belgiske televisjon presentere en «Atlasbibel» for første gang. Det er en dominikaner, pater Grollenberg, som er mester for den, og verket har fått en meget god mottagelse både i Nederland og Belgia.

ENGLAND

Filmen om kardinal Mindszenty.

Den engelske filmen om Ungarns kardinal, Mindszenty, har vakt stor oppmerksomhet i England. Filmen som har fått titelen «The prisoner,» — Fången — har utsikt til å bli «årets film» etter hva bladet The Universe meddeler.

FRANKRIKE

Kirken og det timelige.

Biskopen av Angers, mgr. Chappoulie, holdt i påsken en preken om Kirkens sosiale og politiske virksomhet i våre dager. Vi gjengir et utdrag:

«En må innrømme at Kirkens virksomhet på det sosiale og også på det politiske område har fått et slikt omfang at det ikke lenger kan forklares av de to tradisjonelle grunner: dens autoritet i moralens navn og den forpliktelse den har til å forsvare Guds rettigheter mot motstandere eller mot overgrep fra sivile styremakter.

I våre dager har Den katolske kirke krav på virkelig kompetanse i oppbyggingen av det menneskelige samfunn. Den er overbevist om at dens rolle er ikke bare å gi påbud

og forbud til sine barn, men å ta del i den gjennomgripende og hurtige forandring som foregår overalt på jorden, og gi av sin klokskap, likevekt og harmoni.

De senere tiders paver har vist stor forståelse for samfunnets vansker og gitt uttrykk for at Kirken har en oppgave å fylle når det gjelder menneskenes timelige ve og vel, uten derfor å minske noe på dens overnaturlige misjon. De har også sagt at Kirken vil få nåde til ut fra natur- og folkeretten å forme prinsipper og regler som kan sikre fred og trygghet blant menneskene.»

Atomvåpnene og den kristne samvittighet.

I en artikkel i avisen «Monde» for 16. april i år, kalt «Atomvåpnene og den kristne samvittighet», skrevet av André Piettre, professor ved det juridiske fakultet i Paris, stilles problemet slik: . . . Hvis de kristne sto fast samlet overfor den fare som truer, ikke bare menneskene eller enkelte land, men hele menneskerasen, og nektet å samarbeide selv når det gjelder «forsvar», på det som kan kalles det universelle selvmord, ville det skade deres anseelse? Galskap, luftsletter, farlig utopi! ville man si. Glemmer De Sovjetsamveldet og vil De utlevere Vesten med de rester som finnes av kristen sivilisasjon, til Sovjets bomber?

Vi skal ikke diskutere den hypotesen som denne innvending hviler på, nemlig at Sovjetsamveldet virkelig har til hensikt å erobre verden ved hjelp av krigen, atomkrigen. La oss forutsette at det er så.

Tillat oss å svare på innvendingen, som i sannhet er alvorlig, med et annet spørsmål: For å redde Vesten, eller la oss si det mer presist, for å redde «kristenheten», har en lov til å tilintetgjøre menneskeheten? For det er faktisk det fundamentale problem. Og det ville være for lettvinnt å skyve det fra seg som meningsløst. Det er virkeligheten — en meningsløs virkelighet — som tvinger spørsmålet fram.

Forstå oss helt — det dreier seg ikke om å betvile retten til å forsvare seg på lovlig måte, eller å begynne på igjen med diskusjoner om rettferdig og urettferdig krig. De siste tiders begivenheter har gjort slike spekulasjoner like overflødige som det tradisjonelle artilleri er akterutseilt av de moderne våpen.

Det gjelder for en kristen klart og samvittighetsfullt å spørre: Med hvilke praktiske midler kan «kristenheten» redde fra et eventuelt utbrudd av den ateistiske materialisme?

Hvis «kristenheten» virkelig ikke har noen annen utvei enn å ty till atomvåpnene . . . så kan en spørre seg om den eksisterer. For det betyr jo at de kristne bare har materielle våpen å bekjempe den gudløse materialismen med, og hvilke våpen!

Hvis de kristne begynte med å forstå at redningen bare kan bestå i først å bygge opp en ny sivilisasjon som er grunnlagt på rettferdighet, og å by den engstelige menneskehet en ny og videre humanisme, så ville kommunismens stjerne blekne. La oss mot kommunismens budskap sette opp et budskap som virkelig er gjennomlevet, mot dens virkeliggjørelser langt høyere og større virkeliggjørelser, mot dens ofre de største ofre — så blir det ikke nødvendig mot dens død å svare med døden.

L'abbé Pierre i De forente stater.

Den kjente franske filosof og forfatter Jacques Maritain, nå professor ved universitetet i Princeton i De forente stater,

OSLO

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

a.s Rørlegger Tlf.: 42 41 75 — 42 41 56

Hausmangst. 16, Oslo

Utfører nyanlegg, omlegninger og reparasjoner

står i spissen for en komité som har innvitert abbé Pierre dit bort. Han skal gjøre en rundtur og holde foredrag. Før avreisen fra Frankrike ble han intervjuet og uttalte: «Jeg reiser ikke til De forente stater for å be om penger. Reisen vil gi meg anledning til å få kontakt med alle de grupper som alt har vist interesse for Emmaus-foreningen og de andre samfunn i Frankrike. Jeg vil også undersøke mulighetene for en utvidelse av de franske sammenslutningene til en allminnelig aksjon som kan gjelde hjemløse og ulykkelige mennesker verden over.

Jeg reiser til De forente stater for å snakke med mennesker om det som angår oss mennesker. En ting er opplagt: I verden av i dag er årsaken til de vesentlige dramaer ikke mangelen på intelligens og bra mennesker. Det som mangler hos dem som sitter med makten, er det smertelige kjennskap til det store antall menneskers lidelser. De styrende har nok administrative og faglige kunnskaper, men ikke dyp for-

ståelse og innlevelse når det gjelder nød og menneskelige tragedier. Verdens fremtid avhenger av i hvilken grad en kan råde bot på lidelsene. Det er hva jeg kommer til å si til amerikanerne.»

Den 3. mai ble l'abbé Pierre mottatt av president Eisenhower i Det hvite hus i Washington. Han ga presidenten en amerikansk oversettelse av boken om Emmausfillesamlerne, og hadde skrevet følgende i den: «Krigen i dag er ikke lenger en militærkrig, den består i å bygge og skaffe menneskene mat og arbeide.»

Under samtalen med presidenten fortalte abbé Pierre om Emmausforeningenes virksomhet og bekreftet sin overbevisning om at intet samfunn kunne bestå hvis det ikke tok del i de mest ulykkeligste lidelser.

Etter mottagelsen svarte l'abbé Pierre journalistene som spurte ham: «Presidenten spurte meg hvordan amerikanerne mottok mitt budskap, og jeg sa at jeg var meget forbauset

ARENDALE		
Adel Ellefsen Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 - Arendal - Tlf. 1756		BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal
TRONDHEIM		
ARENDALE RAMMEFABRIKK & KUNSTHANDEL Tapetlager TRONDHEIM	C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir	INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Trondheim
MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim	Djønne & Co	M. OSNES A/S Frukt og Grønnsaker Telefon 23580
FREDRIKSTAD		
AUGUST HANSEN Murmester & Entreprenørforretning Telefon 1359	BJØRNULF-FOTO-KINO Alt i foto. Utleie av kulturfilm og filmapparater. Tlf. 1921	FREDRIKSTAD MEIERI
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Tlf. 22 85 - 22 86		BRYNILDSENS FABRIKKER Drops og Mineralvann
S. Larsen & Co. Møbelforretning Nygårdsgaten - Fredrikstad		FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller
Østlandsk ELEKTRISK 1/2 - Lys - kraft - varme - kjøling Radio	KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Bakgaten 10 - Tlf. 3062	Mek Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveising - Stanseartikler.

over hvor ivrige de er etter å få lære at forut for enhver materiell hjelpeaksjon må det gå en spirituell.»

De amerikanere som trodde abbé Pierre kom for å samle inn penger, forandret mening så snart de så ham og hørte ham tale. Han har allerede truffet en mengde mennesker, tatt i televisjon, hatt konferanser med kommunale myndigheter i New York og Chicago om de husløses problem og med medlemmer av De forente nasjoners stab. Foredragssalen til Det katolske sentrum ved universitetet i New York har aldri før vært så sprengt som til hans foredrag. Brev, telegrammer, telefonoppringninger strømmer på dagen lang, og alt kan sammenfattes i dette: «Vi vil gjøre noe, gi oss råd,» uttalte abbé Pierre til en journalist.

Men han nøyer seg ikke med foredrag og konferanser. Han har travet gjennom fattigkvarterene i New York. I denne verdens rikeste by, noen hundre meter fra Wall Street, bor tusener på tusener i skur og falleferdige hus. Enda verre er det i Chicago hvor en regner at 800 000 mennesker bor stuvet sammen i mer og mindre ubeboelige hus. Han har vært i bygningen til avisen «Catholic Worker», hvor det hver dag klokken 12 utdeles et måltid mat gratis og hvor hvite, sorte, gule, ja, folk av alle farger og raser står i lange køer.

Det kan komme meget ut av abbé Pierres turné i Statene. Det er nok at amerikanerne hører ham tale, tenker seg om og gjør det samme som hans «kompanjonger» i Frankrike. Det er enkelt, og amerikanerne liker enkle løsninger.

Kjøp hos disse	<p style="text-align: center;"><i>Karl Knap</i> A/S Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjøleskap</p>	Halden-firmaer
<p style="text-align: center;">FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevareforretning Tlf. Forr. 1094 — Privat 1282 Eibl. 1890</p>	<p style="text-align: center;">Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tlf. 1155 — Privat 1159</p>	<p style="text-align: center;">OSCAR GRENAGER Farvehandel Tlf. 1276</p>
<p style="text-align: center;">Fredrikshalds Meieriblag HALDEN</p>	<p style="text-align: center;">EINAR EKSTRAND Gartneri og Blomsterforretning Tlf. 1334 — Halden</p>	<p style="text-align: center;">A/S CARL GIMLES EFTERFØLGER Glassmagasinet i Storgaten Tlf. 1985</p>
<p style="text-align: center;">Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1</p>		<p style="text-align: center;">Einar Jonassen KOLONIAL Tlf. 1896</p>
<p style="text-align: center;">SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746</p>	<p style="text-align: center;">CLAUS LARSEN JR. Jernvarer & Sportsartikler Halden</p>	<p style="text-align: center;">Martha Klein Ahlsen Frukt - Sjokolade - Tobakk Tlf. 1269</p>
<p style="text-align: center;">SKO Hansen & Børresen A/S Halden</p>	<p style="text-align: center;">CENTRAL PENSJON er stedet Tlf. 1395</p>	<p style="text-align: center;">H.A.H.'s VAREHUS har det store utvalg</p>
<p style="text-align: center;">Haakon J. Jørgensen Rørleggerforretning Tlf. 2900</p>	<p style="text-align: center;">ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630</p>	<p style="text-align: center;">P. Larsens BEGRAVELSESBYRÅ Vaterlandsgt. 3 HALDEN</p>
<p style="text-align: center;"><i>E. Sem a/s</i> Bøker — Papir — Trykksaker</p>		<p style="text-align: center;">ARTHUR SKOGH Byggmester Nybygging og Reparasjoner Tlf. 3135</p>

J. Lie's Fiskematforretning

Markens Tverrgate 9
Telefon 19 128

STRØMPER

i Nygårdsgt.
ved Eldorado

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60
Glass - Porselen - Stentøy

*Kjøp hos disse
kjente Bergensfirmaer*

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2

Gaver for
enhver anledning
fra vår
KUNSTHANDEL

Didr. Andersen & Søn A/s
Telgr.: Glas BERGEN Tel.: 15090

Jakob L. Berstad
KONTORUTSTYR
BERGEN - OSLO

A/S BJØRN
Tøsse **MØLLE**

$\frac{1}{8}$ GRINDHEIM
Byggmesterforretning
Telefon 98 24 4

Urmaker Anton M. Olsen
Olav Kyrrsgate 1 Telefon 13035

T. Beyer

BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15 02 0 - Bergen

ALT I TOALETARTIKLER finner De i stort utvalg hos

Nygårdsgt. 1 a
(Symra)

Margot Foss a/s

Telefon 15 639

L. W. TORNØE $\frac{1}{8}$

≡≡≡ *Papirhandel* ≡≡≡

BERGEN

Manufakturvarer - Sengeutstyr

SVERRE W. MONSEN

Bergen

EGON JOHANNESSEN & CO. A/S

Poteter - Grønnsaker - Frukt
Engros

Rikstelefon 16 809
Postboks 315 - BERGEN

GULVBELEGG - aksjeselskapet

GRANITOL

Strømsgt. 29 - Bergen - Tlf. 13855

**All slags
skadeforsikring**

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

NYGARDSGT. 4

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
Bergen

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

UTNYTT KAFFEN BEDRE!

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

NOENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Norsk Frø

Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

Oslo - Stavanger - Bergen - Trondheim

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

E. Sunde & Co. Ltd.

Alt i rørbransjen

Oslo

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

WISBECH
ARTISERLØKKA

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

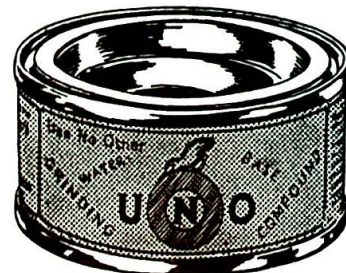
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler